

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **předseda Krajského soudu v Českých Budějovicích**, se sídlem Zátkovo nábřeží 2, České Budějovice, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 3. 2015, č. j. 30 A 34/2012 – 78, o námitce podjatosti soudců 1. senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žiškové, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera vznesené žalobcem ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 76/2015,

t a k t o :

Soudci 1. senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žišková, JUDr. Josef Baxa, JUDr. Lenka Kaniová a JUDr. Filip Dienstbier **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 76/2015.

O d ů v o d n ě n í :

Nejvyšší správní soud projednává kasační stížnost žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 3. 2015, č. j. 30 A 34/2012 – 78, kterým bylo zastaveno řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, který žalobce spatřoval v tom, že žalovaný mu odpírá přístup k soudu.

Žalobce podáním ze dne 1. 6. 2015 namítl podjatost soudců 1. senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žiškové, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera z toho důvodu, že předseda soudu JUDr. Josef Baxa nezákonně rozhodoval ve třech jeho kasačních stížnostech a že mu tento senát svévolně doručuje obsílky v rozporu se zákonem, když ignoruje jeho žádost o doručování na adresu poste restante.

Soudci 1. senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žišková, JUDr. Josef Baxa, JUDr. Lenka Kaniová a JUDr. Filip Dienstbier se vyjádřili k námitce podjatosti tak, že k věci ani k účastníkům nemají žádný poměr a že se necítí být podjatými.

Nejvyšší správní soud uvážil v této věci následovně. Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), jsou soudci „*vyloučeni* z

projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech“. Podle § 8 odst. 5 věty čtvrté s. ř. s. musí účastník řízení námitku podjatosti zdůvodnit a uvést konkrétní skutečnosti, z nichž podjatost soudce dovozuje.

Není pochyb o tom, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. K této otázce se vyjádřil Ústavní soud, který připomněl, že vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz náleze ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci však může dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. náleze ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01).

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tímto principem jsou vyloučeny praktiky kabinetní justice a nestrannost soudního rozhodování je tak chráněna ve prospěch účastníků soudních řízení nejlépe. Uvedeným způsobem je zmíněný princip zásadně naplněn, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

Ve vztahu k rozhodování o námitkách podjatosti soudců je rovněž nutné zdůraznit, že posouzení podjatosti soudce z různých důvodů se musí řídit stejnými kritérii. Proto je také vždy třeba zkoumat, zda vztah soudce ke konkrétní věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že tento soudce nebude moci nebo schopen nezávisle a nestranně rozhodovat.

V nyní posuzované věci stěžovatel tvrdí, že soudci 1. senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žišková, JUDr. Josef Baxa, JUDr. Lenka Kaniová a JUDr. Filip Dienstbier jsou vyloučeni z projednávání jeho sporu s žalovaným proto, že JUDr. Josef Baxa rozhodoval nezákonně a svévolně jako soudce ve třech jeho kasačních stížnostech a protože tito soudci mu doručují písemnosti v rozporu se zákonem, neboť ignorují jeho požadavek na doručování na adresu poste restante. Tato argumentace stěžovatele však nemůže vést k závěru o vyloučení soudců prvního senátu Nejvyššího správního soudu

pokračování

z projednání této věci, neboť naplňuje hypotézu ustanovení § 8 odst. 1 věta třetí s. ř. s., podle kterého „*důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*“. Stěžovatel totiž nesouhlasí s tím, jakým způsobem soudci 1. senátu Nejvyššího správního soudu postupují v jeho různých sporech, případně, že tři z jeho sporů rozhodoval JUDr. Josef Baxa, přičemž jeho rozhodnutí neodpovídá představám stěžovatele. To však k oprávněnosti námitky podjatosti nestačí, neboť zákon výslovně vylučuje jako důvod podjatosti okolnosti spočívající v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Pro oprávněné pochybnosti o podjatosti soudce totiž musí existovat shora zdůrazněný vztah konkrétního soudce k věci, účastníkům řízení nebo jejich zástupcům, který dosáhne určité nepřijatelné intenzity. Nic takového z popisované situace nevyplývá, stěžovatel to v principu ani netvrdí a pro své spekulace neuvádí žádný důkaz, zatímco zákonní soudci to jednoznačně vylučují. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod pro vyloučení zákonných soudců 1. senátu Nejvyššího správního soudu z projednávání a rozhodnutí věci pro podjatost.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2015

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu